

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

70. ÅRGANG

6. SEPTEMBER 1958

A V I N N H O L D E T :

DEN GLEMTE GUD OG DET GLEMTE BUD - KATOLSKES
NASJONER: MYTE ELLER VIRKELIGHET? - BLIKK PÅ TIDEN -
KRISTIN LAVRANS DATTER DRAMATISERT - MINISTER DANIEL
STEEN - FARVEL MED MERE MARIE ZOE - KRISTEN TRO-
LÆRE OG UNDERVISNING - BARNAS BØNNEBOK - UTLANDET

NESTE NUMMER KOMMER 20. SEPTEMBER 1958.

NR
17

R. I. P.

Minister

DANIEL DOMINIC STEEN

Min elskede mann, vår kjære far, svigerfar og morfar døde fra oss idag, styrket med Kirkens hellige nådemidler.

Oslo, 26. august 1958.

Madeleine Steen.

Jeanne og Dag Krohn.

Madeleine og Hans Furth.

Barneborn.

Be for hans evige sjelefred!

BARNAS BØNNEBOK

Innbundet i granitot: rødt, grønt, blått.

Kr. 6.—.

Fås kjøpt bare på St. Josephs Institutt, Akersveien 4, Oslo.

Ved forsendelse betaler kjøperen porto.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke
Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke
Lunden Kloster
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem

Oslo

Sta. Katarinahjemmet
St. Pauls Kirke
Vår Frue Kirke
Marias Minde
St. Franciskusøstre-
nes Moderhus
Øyenklinikken

Bergen

St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss
St. Franciskus Hosp., Hønefoss
St. Magnus Kirke
St. Magnus presteg. } Lillestrøm
St. Olavs Kirke, } Trondheim
Bispegården }

Ved bestilling av olje:

Oslo 683466 - Service: 565690

Gir saklig opplysning om den katolske kirkes tro og moral. Der- som De ønsker katolsk kristen- doms svar på Deres personlige spørsmål, står Katolsk Informa- sjon til tjeneste med sitt brev- kurs. Kurset består av 10 brev som sendes Dem med 14 dagers mellomrum. Eventuell korrespon- dance vil bli behandlet fortrolig og besvart av kursets geistlige ledere. - Skriftlig henvendelse til:

KATOLSK INFORMASJON
Akersveien 5 Oslo

EYSTEIN FORLAG A/S

Ekstraordinær generalforsamling avhol- des torsdag 18. september 1958 kl. 19, på forlagets kontor, Akersv. 5, Oslo.

Annen gangs behandling av forslag om oppløsning av selskapet.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, åpnet igjen etter ferien mandag den 1. september.

Kontortid kl. 12—13 alle hverdager unntatt lørdag. Tlf. 68 08 68.

Sosialkuratoren treffes etter avtale.

ST. FRANSISKUS III ORDEN

har møte fredag 12. septbr. kl. 19 i St. Hallvards Kirke.

BØNNENS APOSTOLAT:

SEPTEMBER: Anerkjennelse av Guds navn og Guds lov i de internasjonale råd. - Mer kjennskap til Kristus hos de studerende i Asia og Afrika.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 7. SEPTEMBER, 15. s. etter Pinse: Ep. Gal. 5, 25—26; 6, 1—10. Mandag: Marias fødsel. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Nikolaus fra Tolentino, bekj. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Marias navnefest. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 14. SEPTEMBER, 16. s. etter Pinse: Korsets opphøyelse. Ep. Fil. 2, 5—11. Ev. Joh. 12, 31—36. Mandag: Marias syv smerter. Tirsdag: Kornelius, pave, og Kyprian, bisk., martyrer. Onsdag: Frans av Assisis såremerker. — Imbredag. Torsdag: Josef fra Copertino, bekj. Fredag: Ianvarius, bisk. og medmartyrer. — Imbredag. Lørdag: Eustachius og hans medmartyrer. — Imbredag.

SØNDAG 21. SEPTEMBER, 17. s. etter Pinse: Matteus, apost. og evang. Ep. Es. 1, 10—14. Ev. Matt. 9, 9—13.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberget. 15, tlf. 442324	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villars kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsstgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225 («Stella Maris» ring Mandal 1145)	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikals kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45

TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:

TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, lla, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eystein kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30

DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:

TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikals kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

Den glemte Gud — og det glemte bud

En frivillig organisasjon innenfor statskirken har utsendt en liten brosjyre hvis tittel er: «*Velkommen til kirke*». Alarmert av den statistiske kjensgjerning at bare en forsvinnende liten prosentdel av Norges befolkning (man mener visstnok dermed egentlig de 96 % av befolkningen som teoretisk sogner til statskirken) søker kirkenes søndagsgudstjenester, oppfordrer man nå til bedre kirkesøkning.

Brosjyren begynner slik:

De ønsker sikkert

at Norge fortsatt skal være et kristent land?

at barn og ungdom skal få en kristen oppdragelse?

at folkelivet skal bygge på den gamle kristne grunnvoll?

at Guds ord fortsatt skal lyse over hele menneskelivet fra vugge til grav?

Deretter følger en analyse av situasjonen. Med rette pekes det først på at kirkesvikten er mer et norsk eller nordisk enn et universelt faktum. I Amerika og i sydligere europeiske land er kirkesøkningen langt bedre selv om den neppe kan sies å være tilfredsstillende der heller. Men i Norden er jo situasjonen nærmest blitt katastrofal, iallfall for statskirkens vedkommende.

Hvorfor skal vi gå i kirken? spørres det så. Og her kommer et svar som i hele sin utilslørte, kategoriske enkelthet må glede et katolsk tenkende menneske: «*Først og fremst fordi Gud har befalt det.*»

«Det tredje bud», sies det videre, «maner oss ikke til å hvile på helligdagen, men tvertom til å helligholde hviledagen. Og det betyr nettopp å gå til Guds hus for å samles om ord og sakrament søndag formiddag. Vi kan ikke ustraffet krenke det Guds bud som alle kristen-generasjoner har holdt. Vi kan ikke forbli et kristent folk uten å gå i kirken.»

Videre nevnes at «vi skal gå i kirken for å gi andre mennesker et godt eksempel». Foreldrenes ansvar omtales særlig. Hvordan skal ungdommens forvillelser og ungdomskriminaliteten motarbeides og barna bli gode, ansvarsbevisste kristne når foreldrene aldri om søndagene viser interesse for annet enn hvile, adspredelser eller fornøyerler? Den synkende moral, den materialistiske tenkemåte, krav- og kriminalitetstendensene i vårt samfunn har sin årsak i at den eldre generasjon har gjort sine barn fremmede for de dype åndelige verdier den kristendom rommer som hver søndag forkynnes i de store og tomme kirker.

Et trist, men dessverre realistisk bilde er det som tegnes. Men gledelig er det at brosjyren, som visstnok er utsendt i et meget stort opplag til fordeling alle vegne, stiller det gamle katolske syn på selve søndagsplikten så sterkt i forgrunnen. Borte er den lettkjøpte og urealistiske talemåte om at til kirke går man «når en føler trang til det». Nå er det plikten overfor Gud, seg selv, familien og samfunnet som utelukkende fremheves.

På vår side kan vi ikke annet enn glede oss og håpe at dette syn må vinne stadig mer innpass også innenfor statskirken. Faktisk kan dette bli en god hjelp også for oss. For det kan og skal ikke nektes at også blant katolikker her i Norge, ubevisst påvirket som vi er av det hav av annerledes tenkende mennesker som daglig omgir oss, er forståelsen av og lydigheten mot Guds tredje bud merkbart liten selv om prosentsatsen av dem som trofast hver søndag hører messe er langt, langt høyere enn den kirkesøkning statskirken regner med.

Som så ofte før har atskillige ellers gode og positivt innstillede katolikker igjen tatt sommerferie også i religiøs forstand. Derfor er tiden inne til igjen å tenke denne saken igjennom. Ikke minst bør foreldre, både de i helt katolske, såvel som de i «blandede» ekteskaper, gjøre det. Blir resultatet både din egen og din families fornyede, trofaste oppslutning om kirkens gudstjenester, er meget vunnet. For den enkelte og for familien først. Men også for menighet, kirke og folk. Trofast kirkegang er et stort ansvar ingen bør ta for lett. Det er i Guds hus de verdier og den kraft hentes uten hvilke intet kristent hjem eller samfunn kan bestå. Det er med særlig glede at vi nå konstaterer at vi ikke lenger står alene i dette «maset» med folk om plikten til å oppfylle søndagens bud. Men vi katolikker som jo godt vet at vi i messen samles om den nytestamentlige fullkomne offerhandling, har allikevel en større plikt enn andre. Også i dette, ikke minst i dette, skal vi være saltet og surdeigen Jesus taler om. Vårt ansvar er størst fordi vi har fått mest.

H. Kielland Bergwitz.

KATOLSKE NASJONER myte eller virkelighet?

Av Erik von Kuehnelt-Leddin

Så snart en europeer i en forelesning eller et foredrag ved et amerikansk universitet bruker uttrykket «katolsk nasjon», forårsaker det en kraftig reaksjon, som oftest fra gode katolikker. Selv om det blir understreket at uttrykket må forstås i en almenkulturell og rent psykologisk forstand og ikke i en religiøs, mildner det vanligvis ikke protestene. Hva skyldes det at amerikanske katolikker ikke tåler å høre et begrep som i Europa er uunnværlig for alle som studerer sosiologi, etnologisk psykologi, ja endog for politikerne?

En av de dypeste årsaker til dette forhold er en misforståelse som er oppstått på grunn av en arrogant, transsynt og endog heretisk påstand — ikke så sjelden blant europeiske katolikker — om at «Europa er Troen og Troen er Europa». I likhet med alle farlige formuleringer, er der en smule sannhet også i denne. Hverken fortidens eller nåtidens Europa med dets tyder og laster, dets glorie og nedverdighet, — dette Europa som med Douglas Jerrolds ord er blitt «sin eget frafalls apostel», — er begripelig uten dets kristne forhistorie og dets katolske bakgrunn. Hverken lutherdom eller calvinisme, ja ikke engang Den franske revolusjon, det nittende århundres liberalisme, sosialisme eller kommunisme, er tenkelig uten deres katolske forløper.

Men det ville likevel være «kriminelt» å redusere troen med dens universelle og permanente sannheter til en rett og slett geografisk og historisk enhet kalt Europa. Da kommer man heller sannhetene nærmere ved å si at Europa slik vi kjenner det er utenkelig uten troen, men troen er langt mer enn akkurat Europa. Europa (slik vi kjenner det) kan ikke greie seg uten troen, men troen kan om det så måtte være, unnvære Europa.

Amerikanske katolikker er alltid på vakt når troen blir likestillet med Europa. Det er naturlig for dem å være stolte av sitt land; de kan fnyse forbitret hvis noen beskylder dem for ikke å være fullt ut amerikanere på grunn av sin tro, og de blir også harme hvis de blir mistenkt for qua amerikanere aldri å kunne bli så katolsk som, la oss si, portugisere, socilianere eller litauere. (Ikke slik å forstå at de særlig beundrer disse folkeslag, de bare ergrer seg over en slik insinuasjon.) Videre har de slett ikke glemt Europas troløshet når det gjelder religionen. Men hvor finnes maken til «virkelig» katolisisme som i Amerika, et land som hverken er «katolsk» eller «protestantisk», men «det frie menneskets land» der enhver «dyrker Gud i den kirke han vil»?

Nå er disse synsmåter ikke helt uten poeng. Også her bidrar et korn av sannhet til å rette på en forvrengelse. Der gis store områder i Europa hvor den katolske tro praktiseres av en solid majoritet og andre igjen hvor Kirken er i avgjort minoritet. Likevel har uttrykket «en katolsk nasjon» (eller «calvinsk» eller «luthersk», osv.) slik det gjerne brukes

Blant de faktorer som bestemmer en nasjons eller et områdes karakter, er religionen den viktigste, sier den østerrikske forfatter Erik von Kuehnelt-Leddin i nedenstående artikkel skrevet for det amerikanske blad «Commonweal».

av europeere, lite å gjøre med en aktuell trospraksis. Det er klart at den daglige kommunikant på Sardinia, i Schwarzwald eller Navarra i og med sin aktuelle plass innenfor Vesterledens sivilisasjon, er sterkt preget av idéer som skyldes den (nå avtagende) protestantiske innflytelse i Vesten, såvel som av de verdenslig-materialistiske strømninger i både den vestlige og østlige verden. Samtidig er det selvnlysende for europeeren at nasjoner eller befolkninger som har en kulturell bakgrunn hvor grunn-tonen er katolsk, er ganske forskjellige fra dem som kulturelt og mentalt er blitt preget av calvinisme, muhammedanisme, lutherdom eller det østlige skisma. Et virkelig bevis på dette finner man ved å sammenligne mennesker som bor på spesifikke territoriale enheter. En spansk metodist har selv sagt en hel del «katolske» særpreg, og en engelsk katolikk en god del «anglikanske» eller «protestantiske»; men hverken den spanske metodist eller den engelske katolikk kan sies å være typiske for sine respektive nasjoner.

Vi europeere har naturligvis fordel av å bemerke disse forskjeller, for i Den gamle verden er der tydelige konfesjonelle grenselinjer som ofte ikke faller sammen med de etiske eller politiske grenser. Våre religiøse grenselinjer skjærer gjerne gjennom kompakte nasjoner på kryss og tvers. En amerikansk turist f. eks. kan synes at atmosfæren i Zürich og Zug — bare en halv times reise fra hverandre — ganske enkelt er sveitsisk begge steder; men for oss er der verdener mellom disse to byer. Og det samme som skiller Zürich fra Zug, dvs. den religiøse bakgrunn, skiller også Hertogenbosch fra Utrecht, eller Frankfurt fra Mainz. Slik kunne man fortsette i det uendelige.

Amerikanerne har liten anledning til å studere disse gruppeforskjeller i sitt eget land. Både religiøst og kulturelt opptrer De forente stater som en slags cocktail-blander. Der er «Little Italys», «Little Bohemias», «Yorkvilles» og «Chinatowns» i de store amerikanske byer. Der er endog landsbyer som utelukkende består av europeiske innvandrergreper; men her er det gjerne det etnologiske element som er det viktigste. Når man ser bort fra deres kjøkken, så har disse innvandrerne som regel hatt liten kulturell bagasje med, og det har vært og er fremdeles ventet av dem at de i enhver henseende skal forme seg etter det «anglo-amerikanske» mønster. Likevel er religionen i Europa, særlig blant ikke-intellektuelle, så innfiltret i måten å leve på at en fysisk omplantning altfor ofte resulterer i at religionen går tapt. En katolsk gjennomsnittsamerikaner kan ikke oppdage meget som er spesifikt katolsk i en italiensk restaurant, en böhmsk ølstue eller en ungarsk middag. Han innrømmer at atmosfæren i Quibec, Santa Fé eller den gamle bydel i New Orleans er «Den gamle verden», men dette betyr snarere «latinsk» enn katolsk for ham.

Og det er denne «latinmerkelapp» som fostrer all slags forvirring. Det ville være vanskelig å bruke benevnelsen i dens amerikanske eller engelske betydning både for de franske calvinister og byen Genève og de reformerte italiensk-talende sveitsere som bor i Bregagliadalen. Det som gjennomsnittsamerikaneren anser for å være «latinsk» ville han finne meget bedre representert i den vestlige del av Tyrol f. eks., der sproget er tysk, men troen katolsk.

Og hvorfor? Fordi religionen — og det er nok så rart at man må insistere på dette overfor enkelte katolikker — er den betydeligste av de faktorer som bestemmer en nasjons eller et områdes karakter. Ateisme, agnostisisme, likegyldighet og religiøs slurv kan endog være dominerende i en «katolsk» nasjon, men de eliminerer aldri helt den religiøse faktor. Selv om det bare er en minoritet som tar troen alvorlig, er den avgjørende for vedkommende nasjons adferdsmønster og mentalitet. Agnostisismen kan nok vinne terreng i Nord-Holland, men hollendernes innerste vesen vil forbli «calvinsk» i lang tid fremover, og morgendagens calvinske minoritet vil få en sterk nok innflytelse til at dette element blir opprettholdt i det nord-hollandske samfunn.

Hvis den religiøse innflytelse er så sterk — vil kanskje noen ikke-katolske lesere bemerke — kan De forente stater, hvis det blir en sterk katolsk majoritet der, fremstå som noe helt forskjellig fra hva det var før. En del amerikanske katolikker er tilbøyelige til å besvare en slik bemerkning med et «bevare oss vel!» For selv om det er gitt at religionen er den dominerende faktor, så har de etnologiske elementer også sin plass. Og ved å bli overveiende katolsk — en rent akademisk spekulasjon — ville ikke De forente stater bli latinsk (i ordets virkelige betydning). Et amerikansk katolsk livsmønster ville sannsynligvis peke i retning av Irland, Holland, Westfalen og kanskje Flandern, — ikke Portugal, Filippinene eller Nicaragua. Det ville i alle tilfelle være virkelig nedslående hvis en mer utbredt katolsk tro ikke skulle få annen virkning på livet i Amerika enn en mangfoldighet av novener, skapularer, og selvlysende krusifikser.

På bakgrunn av dette må man ha lov til — uavhengig av religiøs statistikk — å tale om nasjoner (eller områder) hvor religionen er den bestemmende faktor. Studiet av religionenes kulturelle virkninger og teologien bakom er, mer enn de kirkelige strukturer, av største betydning. Der står f. eks. religiøse grunner bak opprinnelsen til ikke bare kapitalismen, men også masseproduksjonen, parlamentarismen, ja, til og med idrettskonkurransene i den protestantiske (calvinistiske) verden mer enn i den katolske!

Men hva har så de «katolske befolkninger» felles? De nedenfor nevnte karakteristikker blir gjerne godtatt i Europa. De er ikke absolutte verdimalere, men vurderinger som bygger på de fremherskende retninger i den etter-reformatoriske («liberale») protestantismens verden, som — det er overflødig å si — fremdeles innbefatter mange reformideer. Noen av disse punktene vil naturligvis bli meget omstridt — både blant katolikker, protestanter og ikke-religiøse.

I henhold til disse generelt godtatte synspunkter er de «katolske» folk:
Snarere for «revolusjon» enn for gradvis utvikling.

Individualister (i vid betydning).

Dårlige organisatorer, men gode improvisatorer.

De adlyder ikke gjerne lovene for lovenes skyld, og kan også være slappe når det gjelder Kirkens lover; derav følger også mulighetene for antikklerikalisme.

Sanselige i den forstand at ofte har de en epikurisk sans for livet som omfatter alt fra eros til gastronomi.

De tror stilltiende eller uttrykkelig på den skolastiske grunnsetning om at de intellektuelle dyder står høyere enn de moralske, og at blant moralske dyder står *mot* og *sjelsstyrke* over måtehold (måtehold med hensyn til mat, kyskhets, etc.)

Monotont, upersonlig arbeide byr dem imot, og de mangler ikke fantasi.

Hellighet, kunstneriske evner, intellektuell begavelse og mot gjør inntrykk på dem. Idealer: Helgener, kunstnere, intellektuelt høytstående personer og alle de tallrike kombinasjoner av disse «typer». Ingen «automatisk» ærbødighet for presteskapet.

De er på en merkelig måte delt mellom en viss kjølig rasjonalisme og et intenst følelsesliv. (Kolde hjerner og varme hjerter.)

Samtidig som de tror på absolutter kan de være skjodesløse og overlate meget til tilfeldighetene når det gjelder å utføre planer. De har intet til overs for kompromisser, er dogmatiske på det intellektuelle plan og tolerante på det menneskelige.

De er nærmest anarkister i sine forbindelser med stat og samfunn, og avskyr all slags ensrettethet. Gjensidighet for deres loyalitet er familien både i ordets trangeste og videste forstand.

Hverken kvinnehatere eller forsettlig maskuline. Tilbøyelige til å la tankene kretse om døden.

Man kunne fortsette listen etter forgodtbefinnende. Men jeg vet at endog disse få punkter langt fra stemmer overens med de fremherskende myter og klisjéer. Disse er gjerne preget av begrepet: en autoritær Kirke med karakter av absolutt monarki. Men da må man huske at bare den som tror på absolutte, uforanderlige sannheter kan være virkelig tolerant; relativisten kan bare være *indifferent*.

Alt dette burde være selvfølgelig ting for folk som reiser eller oppholder seg i fremmede land med åpne øyne, mottagelige ører og et gavmildt hjerte. Men jeg kan huske en sint amerikansk katolikk som advarte meg og sa at mine «grove» konturner av den «katolske» karakter sto i direkte motsetning til St. Thomas, St. Bonaventura og Baltimore-katekismen!

Det finnes selvfølgelig ikke et menneske som kan beskrives som «den katolske type». Men hvis jeg skulle gi en kort fremstilling av en representativ «katolsk type» i psykologisk og sosial-kulturell forstand, tror jeg jeg ville gjenkalle i erindringen et møte med en gammel bonde på fronten i Aragonia i 1938. Han bar på seg et Hellig-Hjertetegn og en eldgammel rifle, og fortalte meg at ingenting kunne gjøre ham så lykkelig som å dø for *Dios, Patria, Rey* (Gud, fedrelandet, kongen), — «å kjempe og dø med en bønn på leppene, og fremfor alt, uten hat». Kjærlighet, Død og Frihet. Jeg tenkte på ham igjen i de dagene da ungarene døde for Gud, Frihet og menneskeverd.

BLIKK på TIDEN

OM PAYER

I «Dagbladet» (16. august) finner vi et intervju med den mektige og myndige skolemannen, formann i Norges Lærerlag Kåre Norum. Det er skrevet av signaturen «Nils», hvilket er utlagt Nils Wærenskjold, og det kan ikke sies å være bare elskverdig. Blant annet pirker intervjueren ertende ved folkeskoleplanens tydeligvis ettertrykkelig lutherske trolsplint i øyet overfor katolisismen. Og dette ser jo unektelig villet tendensiøst ut:

«De skulle ikke tilfeldigvis ha lest Normalplanen og hva den har å si om undervisningen i kirkehistorie i sjette skoleår? Barna skal lære om pavedømmet. Men, kort, ytterst kort. Derimot skal pavedømmets nedgangstid gis en utførlig behandling. Barna skal få grundig orientering om helgendyrkelse og salg av relikvier, om skjærsild og sjelemesser og avlat og forbud mot å lese i Bibelen. Det får da være måte på Luthersk-Evangelisk kristendoms-undervisning.

Da stiger formannen klart fram i ham. Han gjør en avvergende håndbevegelse og skyver hele pavekirken fra seg. Det er så lenge siden han har sittet på et kateter. Hva vet vel han om akkurat dette.»

Vi har ikke slått etter i Normalplanen. Men tro om ikke Kåre Norum burde gjøre det?

BEKYMRET

For et par semestre siden holdt rektor Carl Fredrik Wisløff ved Menighetsfakultetet et foredrag i Studentersamfundet i Oslo, der han gikk sterkt inn for adskillelsen mellom stat og kirke, og sluttet med Wergelands ord:

*«Det er vel dog det beste
at skilde ad de heste
som ikke trekker sammen.
Amen!»*

Med dette som utgangspunkt skriver Lars Roar Langslet en klok og klar kronikk om statskirkeproblemet i «Morgenbladet» (14. august). Han peker på den stadig mer åpenlyse tendens hos den sekulariserte statsmakt til å bruke statskirkeordningen som et kontroll- og pressorgan mot kirkens bekjennelsestroskap. Men hans mistenksomhet overfor systemets skjulte trusler mot selve kirkens vitalitet, trenger dypere: Å være «offisiell» og samtidig se sin faktiske offentlige innflytelse redusert skritt for skritt av sekulariseringsprosessen, er omtrent den farligste og tvetydigste situasjon en kristen kirke kan befinne seg i. Langslet deler åpenbart ikke en professor Einar Molland's gemytlige og ubesværede tillit til at de folkevalgte jevne hverdagsskjønn — enten de nå selv er troende kristne eller ikke — er den beste norm for kirkestyrelsen som lutheranerne kan ønske seg, slik som tingene står. «Hva man enn kan si om regjeringen Gerhardsen,» svarer Langslet, «noen kirkelig overhyrde av tillitvekkende art er den neppe.» Og han fortsetter:

«Kirken er i ferd med å gli ut av Statens liv på alle hold, det er den bedrøvelige sannhet som vi må se i øynene. Et rent tilfeldig eksempel: Staten bygger et veldig universitetskompleks for flere tusen studenter, med institutter og biblioteker og velferdshus og sportsplasser, men ingen har nevnt den bygning som var i sentrum i mange av fortidens store universiteter, universitetskapellet. Det ville antagelig bli oppfattet som en anakronisme om det ble foreslått. Og dog har vi en statskirke, dog er et stort universitet et statlig anliggende.

Eksempelene er legio, og alle peker forsåvidt i samme bedrøvelige retning. De tyder på at selve grunnlaget for statskirkesystemet er i ferd med å svikte. Ja, enda mer: Statens politikk overfor kirken går i virkeligheten ut på en langsom og pinefull kastrasjon. Så krast må det sies.»

Langslet ønsker ikke noen snarlig adskillelse mellom stat og kirke, han frykter de alvorlige konsekvensene av et slikt brudd når det gjelder kristendommens muligheter for overhodet å få det norske folket i tale. Men utviklingen synes ubønnhørlig å trenge frem i en gate med enveiskjøring:

«Spørsmålet er om vi ikke tvinges til å regne med muligheten for en adskillelse mellom kirke og stat, ikke idag eller imorgen, men heller ikke i en fullstendig fjern fremtid. Det ville være selvbedrag ikke å ta seg ad notam de tegn som peker i den retning.»

FARLIG SLAGSIDE

Sektpredikantene — de mest ytterliggående av dem — er blitt førstesidestoff. Sensasjonsjournalistikken og billedbladene bringer deres orgier og grimaser ut til et tallrikt publikum som ofte trekker nærliggende — om riktignok gale — slutninger med hensyn til omvendelsens og kristentroens virkninger på menneskesinnet. Der mangler ikke på protester mot den opprørende rovdrift på følelseslivet som mange «frie» predikanter hengir seg til. Men de har alle — eller nesten alle — dette tilfelles, at de stammer fra mennesker som står kjølig eller fiendtlig overfor kristendommen idetheletatt. Det er en farlig slagside. Det er nemlig på høy tid at der omsider også fra kristent hold i Norge sies et høyt og tydelig Pauli ord om forskjellen mellom det sakrale og det blasfemiske, mellom ånd og hysteri, mellom forkynnelse og sensasjonsjakt. En objektiv og ellers velvillig iakttager, Willum Steen, gir i «Morgenbladet» (14. august) ut fra selvsyn noen temmelig kvalmende opplysninger om hvordan enkelte av disse møtene arter seg:

«Han begynte sin opptreden med en velspilt jazzifisert gitar-solo, og sang så en sang som han fortalte stadig holdt seg like fersk for ham, «for den er salta fra himmelen». Og så begynte spetakkelet for alvor.

Jeg skal ikke gå i detalj om hans «preken», men innholdet og fremførelsen utgjorde tilsammen et sirkusnummer som kunne vært vel verd en krone i kollektbøssen om man ønsket å betale for makaber underholdning. Når han taler, løper og hopper han frem og tilbake, stamper i gulvet og veiver med armene. Han skriker av lungenes fulle kraft, og stemmen skinger i skjærende fistel til den sprekker aldeles. Ordbruken er så friskfyraaktig vulgær at det går gjennom marg og ben. Han lager små parodieringsnumre over forskjellige slags kristne som ikke faller i hans smak, og menigheten ler henrykt. Det hele var ubeskrivelig komisk, men samtidig dypt forstemmende eftersom størstedelen av den 700-tallige forsamling åpenbart var med på notene og akkompagnerte med halleluja-rop.

Det er intet ved hans verbalgymnastiske orgier som bærer preg av ånd og hellighet. Det er intet beroligende, tillitvekkende eller trøstende i hans taleflom. Bare et stadig hvesende, selvsikkert omkved: Nå må også du omvende deg, her og nå, straks!

Det som fulgte etterpå var imidlertid langt alvorligere og vel verd å rette søkelyset mot. Fra den oppagitterte og ropende forsamling ble de «ny-omvendte» hentet opp på podiet, og han forsøkte av all kraft å få dem til å tale i tunger. Mange hadde krampeanfall, og det var motbydelig å se ham opphisse dem ytterligere ved å rope i et nesten truende tonefall: «Pris Herren! Tal i tunger nå, slepp deg helt laus!» Verst var det å se en 11-års gutt stå der med armene rystende av krampe og åpenbart fullstendig forvirret og redd. Han fikk ikke til noe tungetale, men predikanten drev på med ham og laget noen sinnssvake kakkende lyder for å få ham på glid. Dette opptrinnet vakte heldigvis slik reaksjon i salen at bortimot halvparten av de tilstedeværende reiste seg for å gå.»

Vi kan forstå at det for de ansvarlige lutherske myndighetene, både innen statskirken og legmannsorganisasjonene,

«Kristin Lavransdatter»

DRAMATISERT

Den Nationale Scene i Bergen og Det Norske Teatret i Oslo hadde 30. august samtidig premiere på Tormod Skagestads dramatisering av Sigrid Undsets roman «Kristin Lavransdatter», nærmere bestemt første del, «Kransen». Det er ikke uten bange anelser en går for å se et slikt vågestykke. Men la det straks være sagt:

er lettest å tie, forhåpentlig misbilligende, til dette. Men det er en kirkepolitisk taushet som er farlig for norsk kristendom overhodet. Bruker ikke ansvarlige kristne instanser sin moralske autoritet til offentlig og med gjenklang å trekke en skarp grense mellom disse utskeielsene og evangelisk kristendom, så gir de unektelig en ikke altfor kristelig helsedirektor særdeles gode kort på hånden. Her er nemlig forkynnensens frihet strukket inn over patologiens grenser. Og det er dypt forstemmende at nettopp det kristne instinkt ennå en gang er det siste som reagerer.

ORTODOKSI I PILLEFORM

I «Dagbladet» nylig fant vi et dikt av Ulf Jakobsen, så kort og karakteristisk at det bør gjengis i sin helhet, med fare for at dikteren med støtte i åndsverkloven avkrever oss ennå et honorar:

FANGEN I KAPELLET

På kne foran et alter
fangen i stille bønn
bak ham vokteren
ved siden pateren
to blafrende kjerter
to stenhårde hjerter
et hjerte
som blør.

Nå skal man alltid ta kunsten (og kunstneren) alvorlig. For alt vi vet kan dette opus være unnfanget i angst og smerte og sene nattetimer ut fra en inspirasjon som aldri kommer igjen. Men vi kan like gjerne straks innrømme vår formastelige og prosaiske tanke over denne poesi: At hvis vi skrev dikt (hva mange ville beklage), og hvis vi ville plasere et dikt i nettopp «Dagbladet», så ville vi altså skrive det nøyaktig slik, med fullkommen innlevelsesevne når det gjelder noen av det dagbladske ortodoksis grunnpillarer:

At religion er trøst —
til nød.
At kapeller lukter
av død.
At pater og voktere
har stenhårde hjerter.
At der er «stemning»
i brennende kjerter.
At fanger har rett.
Uansett.

Selvfølgerlig.

Fr. Candidus.

Ett av Arne Valentins mesterlige scenebilder.

Iallfall i Det Norske Teatrets oppsetning — som vi tar til utgangspunkt i det følgende — er stykket blitt noe så nær vellykket at det vil være høyst fortjent når det — som vi sikkert kan regne med — vinner mange nye venner for teaterkunsten blant det store publikum.

Den store faren ved et slikt arbeid, å overføre et kjent epos til drama, er selvfølgelig å gjøre dramatiseringen til en billedbok, hvor vi nikker gjenkjennende til figurene som paraderer forbi i bilde etter bilde. Det har i forbløffende grad lyktes Skagestad å unngå denne faren og iallfall utnytte hvert billedes dramatiske muligheter. Men for å skape drama ut av helheten har han hatt ennå en vanskelighet å kjempe med.

Hele «Kristin Lavransdatter», fra «Kransen» til «Korset», er et epos om kjærligheten, den guddommelige og den menneskelige — hvor den menneskelige kjærlighet så ofte nekter å innordne seg i den guddommeliges orden for å følge sine egne veier, hvor lykken blir en fager, men flyktig fugl. Tre dryge bind bruker Sigrid Undset for å tegne et menneskes livslange kamp med seg selv, med maktene, med Gud, — inntil først i døden alt blir forsonet. Skagestad har ikke bare skullet overføre epos til drama; han har dertil måttet nøye seg med å dramatisere ouverturen og forsøke å gjøre den til en selvstendig helhet.

Langt på vei lykkes det. Det første bildet er noe langdrygt og kanskje litt usammenhengende. Men her anslås hovedtemaene: lydigheten mot den satte orden i farens skikkelse (Kristin forsikrer barndomsvennen at aldri kunne hun gjøre sin far imot ved å rå med sitt giftermål mot hans vilje) — men samtidig antydes en annen mulighet gjennom en samtale med fru Ashild — muligheten for å velge mellom de gode og de beste dagene, mellom hverdagens harmoni og det store vågespill om intet eller alt. Og derefter rives vi raskt med, og tror oss gjennom bilde etter bilde å stige frem mot et klimaks; vi begynner nesten å tro på den hele og fulle suksess, — inntil åttende og siste bilde faller fra hverandre i stumper og stykker. Trådene blir ikke knyttet, våre forventninger blir ikke innfridd, alt det som vårt sinn er blitt ladet med, blir liggende der uforløst. «Kransen» som roman er et foreløbig avrundet hele, samtidig som det peker ut over seg selv frem til de neste bind; men et drama kan ikke foreløbig avrundes, det må finne

en konklusjon på alle de premisser som er gitt i stykket; selv om det ikke gir noen endelig løsning på konflikten og det står flere veier åpne for scenens personer ved teppefall, må der iallfall være pekt på en av dem, som en reell mulighet. Skagestad har vært trofast mot Sigrid Undsets personer hele stykket igjennom, han har til og med i en beundringsverdig grad greid å basere det på hennes egne replikker — men i siste scene blir dette en avgjørende svakhet, for her åpenbares det at *visjonen* mangler. Her måtte der nemlig ha vært diktet — diktet en slutt som i fem—seks replikker antydte det som Sigrid Undset har brukt to bind til på å si. Det nuværende avslutningstablå virker bare forvirrende, ja, meningsløst. Var det allikevel ikke noe drama?

Det var selvfølgelig nødvendig å skrelle av alt det episke stoffet og legge den egentlige konflikten bar i en dramatisering av stykket. For Skagestad har da det erotiske motivet stått frem som det vesentlige, og det orkestrerer han også godt, med på den ene side Lavrans' og Ragnfrids og på den annen side Åshilds og Bjørns kjærlighetsforhold som antitetisk akkompagnement. Til gjengjeld er nok den atmosfæren den erotiske konflikten skal utfolde seg i, til dels kommet bort; bevisstheten om maktene omkring oss, dvergfruens hemmelighetsfulle verden, kampen mellom Gud og Satan i universet som i menneskesjelen, den får ikke riktig spille ut her. At det er en nokså blek himmel som hvelver seg over Kristin og Erlend, er nok også en medvirkende årsak til svakheten i sluttbildet. I klosteret i Oslo møter vi ingen fru Groa, til tross for nonnesang i bakgrunnen fører det nærmest tanken hen på et moderne pikepensjonat, slik at Erlends innbrudd i klosterfreden ikke får sin fulle innebyrd; Kristins egne vage ideer om å gi seg selv i Ulvhilds sted henger her i betenkelig grad i luften; og broder Edvin, hvor Skagestad dog har hatt en lykkelig hånd, står dessverre neppe heller så godt i billedet, slik Drabløs fremstiller ham.

Hva stykkets dramatiske nerve angår bør én bemerkning iallfall være gjort. Det forekommer en at Kristin og Erlends kjærlighet ikke virker så overbevisende som ønskelig kunne vært. Den største skylden for dette må nok dramatisøren bære. Allerede fra Skagestads hånd synes det ikke å være så meget tilbake av Sigrid Undsets Erlend Nikulausson, den muntert-alvorlige, fremfusende unge mannen på åtteogtyve. Men dertil kommer at vi i Det Norske Teatrets fremførelse møter en forfører, en smule satt, på fremogførr. Det krever all Georg Løkkebergs dyktighet å skape et menneske ut av Skagestads Erlend, som hovedsakelig har å se tafatt ut, henholdsvis kryste Kristin i sine armer.

Ellers er Det Norske Teatrets oppsetning noe så nær gjennomført god, vi møter på ny et ensemble av de sjeldne, fra hovedrollen Rut Tellefsens glimrende innsats til Heide Steens (Bjørn Gunnarssons) få, men meget bevisste replikker. Pål Skjønbergs Simon Darre synes jeg ellers fortjener å bli særlig nevnt, i et par korte scener fortalte han meget om Kristins forsmådde beiler.

Om kampen i Kristins sinn, om spenningen mellom de andre stykkets hovedpersoner nok ikke har fått helt de rette dimensjoner, ikke har kunnet få vibrere i alle de undertoner som Sigrid Undsets roman eier, så har vi i Tormod Skagestads dramatisering av «Kransen» fått et solid stykke undsetsk realisme. Og all falsk middelalderromantikk er vi blitt lykkelig forskånet for. De få kirkelige ingredienser i stykket var sobre og korrekte (bare må Drabløs lære å gjøre et velsignende korstegn),

Minister Daniel Dominic Steen er død

Norges mangeårig sendemann i Canada, minister Daniel D. Steen, avgikk ved døden 26. august på Lovisenberg sykehus i Oslo, 75 år gammel, styrtet med Kirkens hellige nådemidler.

Daniel Steen begynte sin diplomatiske karriere i London i 1910 etter å ha lagt de juridiske studier og noen års praksis som jurist bak seg. Det fulgte et par år som attaché ved legasjonen i Paris, noen år som sekretær ved Utenriksdepartementet og en tid som legasjonssekretær i Washington. Fra 1916 til 1918 var han chargé d'affaires i Havana og et par år i Buenos Aires. I 1920 ble han byråsjef i Utenriksdepartementet og to år senere legasjonsråd i Washington. Fra 1926 til han i 1934 kom til Montreal var han legasjonsråd i London og samtidig også et par år legasjonsråd og chargé d'affaires i Brussel, der han ble dekorert med kommandørkorset av den belgiske kroneorden.

Men Canada skulle bli det land som uløselig vil bli knyttet til minister Daniel Steens navn og minne i norsk utenrikstjeneste. Dit kom han som nevnt i 1934 som generalkonsul i Montreal, og fra 1942 til 1953 var han vårt lands minister i Canada. Sammen med sin franskfødte hustru, Madeleine Lucchetti, gjorde han en fremragende innsats for Norges sak under siste verdenskrig. Det innbragte fruene ridderkorset av St. Olav og Røde Kors' hederstegn. Selv sto han bl. a. som organisatoren av opprettelsen av Camp Little Norway, der som kjent norske flyvere fikk sitt treningssentrum. Han ble i 1946 hedret med St. Olavs-ordenens kommandørkors og ble kommandør med stjerne da han tok avskjed etter 43 års aktiv tjeneste i utenriksetaten. Med sin dype innsikt og lange erfaring vedble den statelige og populære norske diplomat også etter avskjeden å være fedrelandets mann i det land som har betydd så meget for vårt folk i de senere generasjoner. Han bar her som overalt hvor han hadde virket Norge i sitt hjerte.

Minister Steen forente i seg en sjelden syntese av etikk, kristendom, norsk og internasjonal tekning, båret av en lysende intelligens og store historiske kunnskaper. Veien til Den katolske kirke fant Daniel Steen i 1927, da han

det musikalske element diskret suggestivt, og Arne Wallentins drakter og dekorasjoner har sin store del av æren for at stykkets stemning bar. Drama eller billedbok — det er vel verd å oppleve det. Erik Gunnes.

konverterte i London. Han elsket Kirken og levet sin kristentro like nobelt som han døde i den.

*

Høytidelig requiemmesse fant sted i St. Olavs kirke den 30. august, der Hans Høyærverdighet biskop dr. Mangers forrettet, assistert av sogneprest Fishedick og pastor Hansteen Knudsen. Et herlig blomsterflor omga båren, og ved foten lå en praktfull krans i hvitt fra H.M. Kongen. En stor og representativ forsamling utgjorde sørgeskaren sammen med avdødes familie og ga tydelig uttrykk for minister Steens avholdte posisjon ikke bare som embetsmann, men også som venn utover nær sagt alle grenseskiller.

Før biskopen meddelte absolusjonen ved båren talte han over Kristi ord til Martha: «Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg skal leve om han enn dør. Hver den som lever og tror på meg, skal i all evighet ikke dø. Tror du det?» Den kjære avdøde, som vi nå viser den siste ære her på jorden, trodde fullt og fast på disse ord. Vi vet jo at det var nettopp i denne tro og i dette håp minister Daniel Steen øste den sjelsstyrke og det edle sinnelag som karakteriserte ham og gjorde ham til en verdifull og høyt skattet mann: trofast kjærlighet og hengivenhet til sin familie og sine venner, til Kongen, kongehuset og fedrelandet og ikke minst til Kristi Kirke. Minister Daniel Steen døde i Kristus og med Kristus i full hengivenhet i hans vilje. Derfor vet vi også at han skal leve med Ham. Og vi ber inderlig at Gud må gi sin trofaste tjener den evige hvile og la det evige lys skinne for ham.

Gravferden gikk til Vår Frelses gravlund, der pastor Hansteen Knudsen forrettet.

Vakkert farvel med Mère Marie Zoé

V i fikk såvidt med i siste nummer meddelelsen om Mère Marie Zoé's bortgang — den 19. august sovnet hun fredfullt inn, styrket med Kirkens hellige nådemidler, på Vår Frue Hospital i Oslo. Hjertet hadde sviktet de siste årene, så hennes død kom ikke uventet. Og hun selv var rede, trygg som et barn på å møte sin himmelske Brud-

gom som hun hadde viet sitt lange klosterliv til.

Da den høytidelige requiemmesse ble holdt for henne i St. Josephs kapell fredag 22. august, var kapellet fylt til trengsel. Ikke mindre enn 15 prester fra bispedømmet med Hs. Høyærv. biskopen i spissen, var kommet for å vise henne den siste ære; videre alle forstanderinner og et stort antall søstre fra St. Josephssøstrenes herværende institusjoner og søstre fra alle øvrige kongregasjoner. Menighetene var tallrikt representert, mange av hennes tidligere fransk-elever var møtt frem, den franske ambassatrice M.me Binoche og andre fra ambassaden. Union des Français de l'Etranger var representert ved formannen M. Rimbart, herr og fru Chauvin, m. fl. De skjønneste blomster omga båren, hvoriblant store kran-

ser med trikolorbånd fra Den franske ambassade og Union des Français de l'Etranger, og et herlig blomsterkors fra Den portugisiske ambassade. Særlig rørende var det å se barna fra St. Josephs Internat, pikene i hvite kjoler og guttene som små konfirmanter — alle med blomster i hånd — samlet i de første benkerader og siden ta sluttet del i gravferden og danne ring om graven. Barna, elevene var jo alltid Mère Zoé's særlige hjerteanliggende.

Hs. Høyærverdighet knelte i koret mens requiemmassen ble båret frem av sogneprest Fishedick, assistert av prestene og Hansteen Knudsen og Messel. Den gregorianske sang ble dirigert av pastor A. Hæck, med Rolf Østbye ved orglet.

*

Ved båren holdt sogneprest Fishedick følgende tale, som så konsist gir oss bildet av Mère Zoé's ånd og virke:

I Davids 44. salme leser vi disse ord: «Hør datter og gi akt og bøy ditt øre, og glem ditt folk og din fars hus. Kongen vil ha behag i din skjønnhet, for Han er Herren, din Gud, og Han skal du tilbe.»

Vi har i vår Kirke klostre og kongregasjoner, der medlemmene søker å leve etter evangeliet og streve etter fullkommenhet etter Herrens ord: «Vær fullkomne som deres himmelske Fader er fullkommen.» Medlemmene binder seg med et løfte etter de evangeliske råd og vier sitt liv til tjeneste for Gud, først for en tid, så for alltid å holde sitt klostres eller sin kongregasjons regel. Forutsetningen for medlemskap er kallet, et kall fra Gud: «Hør datter og gi akt og bøy ditt øre, og glem ditt folk og din fars hus.»

Vår kjære avdøde, Mère Marie Zoé følte tidlig dette kall fra Gud til kloster- og ordenslivet og trådte ganske tidlig inn i St. Josephssøstrenes kongregasjon i Chambéry. Etter noen års forberedelse og utdanning ble hun av sine foresatte sendt til Norge, hvor hun ankom St. Birgitta-dagen, den 8. oktober 1902. Således har hun i 56 år virket her i Norge, og av disse 56 år hele 32 som provinsialpriorinne.

Det er ingen tvil om at dette embete stilte store krav til henne med omsorgen for institusjoner som: St. Josephs Institutt, St. Sunniva skole og barnehage, Vår Frue Hospital med annekset på Grefsen og for Vår Frue Villa med internatet i Oslo; St. Josephs-hospitalene i Drammen, Fredrikstad, Halden, Kristiansand og Porsgrunn.

Søstrene vet selv hvor meget de har Mère Zoé å takke for alle de år hun var deres provinsialpriorinne, da hun ledet kongregasjonens norske provins med arbeidsvilje, energi og vitalitet, med sans for samhold, enighet og fromhet i kongregasjonen.

Kirken vet å verdsette det som er gjort og gjøres i disse institusjoner og hennes franske fedreland har æret Mère Zoé ved å tildele henne æreslegionens kors og gjorde henne med det til chevalier de la légion d'honneur.

Den takk vi gir våre kjære avdøde skal ikke bare bestå i rosende ord, men i en bønn for den avdødes sjelefred, og det er ganske visst etter hennes ånd og mening at vi skal be Gud om å gi henne den evige hvile og at det evige lys må skinne for henne. Alt arbeid og strev i eller utenfor Kirken får jo bare sin rette verdi og mening i lyset av evighetens perspektiver og Guds rettferdighet. Mère Zoé visste dette. Men hun kjente også den utilstrekkelighet som følger med oss. Derfor ber vi Kirkens bønn for den kjære avdøde: Herre, gi henne den evige hvile, og la det evige lys skinne for henne. Hun hvile i fred. — Amen.

Gravferden gikk så til Vår Frelses gravlund, der sogneprest Fishedick forrettet.

Om kristen troslära och undervisning

Av fil. D:r LECHARD JOHANNESSON

I dagarna har den tyske teologen och kyrkomannen doktor Alfred Barth utsänt tredje och sista bandet av sin kommentar till den numera över hela Europa kända och till ett trettiotal språk översatta tyske katolska katekesen. Barths kommentar är ett mastodontarbete på mellan två och tre tusen sidor. Man förstår honom gott, när han inleder förordet med orden: «Te Deum laudamus — non confundar in aeternum»! Endast en tysk järnflit skulle väl vara i stånd att fullfölja och avsluta ett sådant jättearbete!

Två saker utmärker såväl katekesen som denna kommentar: å ena sidan en grundig framställning av den

kristna läran, å den andra bemödandet att göra denna åskådlig, aktuell, praktisk tillämpbar i vår tidssituation.

Barth har sammanfört ett material som gör hans kateketiska arbete till en skattkammare för inte bara pedagoger och kateketer utan även för den som vill studera sig in i den kristna trosläran och se denna i sitt eget inre sammanhang — men också i dess negativa eller positiva relationer till den kultur och det andeliv som omger oss alla.

*

Rör vi inte här vid det mest brännande, det mest aktuella i den kristna kyrkans situation just nu? Hon och hennes bekännare är omgivna — liksom av havets vågor omsvallade — av ett *tänkande* som till sina konsekvenser gör varje religion omöjlig. Skepticismen

Klipp ut.

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Katolsk Forum er åpent for alle som er interessert i å se tidens tanker og begivenheter belyst ut fra katolsk tenkning, tro og kultur. Der er fri adgang til alle foredragene, som holdes i St. Dominikus Kirke, Neuberggaten 15. Hvert enkelt foredrag blir også annonsert i Oslo-pressen.

PROGRAM FOR 2. SEMESTER 1958

Tirsdag 9. september kl. 20:

T. S. ELIOT's «MORDET I KATEDRALEN» ved pater Hallvard Rieber-Mohn.

I tilknytning til Det Nye Teaters oppsetning av T. S. Eliot's poetiske mysteriedrama i Alfred Solaas' regi og med Claes Gill som martyren St. Thomas Becket — en teaterbegivenhet av de sjeldne.

Tirsdag 16. september kl. 20:

«KRISTIN LAVRANSDATTER» SOM DRAMA ved pater Hallvard Rieber-Mohn.

I tilknytning til Tormod Skagestads dramatisering av Sigrid Undsets mektige middelalderroman, som nylig hadde premiere på Det Norske Teatret og var imøtesatt med stor forventning.

Tirsdag 23. september kl. 20:

FLYKTNINGEHJELPEN OG VI ved forfatterinnen Gunnel Vallquist.

Flyktningehjelpen engasjerer menneskeverdet, ikke bare hos dem som mottar hjelpen, men også hos dem som yder den. Her taler en kjenner ut fra sitt selvsyn om denne hjertelagets viktige front i dagens Europa.

Tirsdag 30. september kl. 20:

OM SIGRID UNDSETS KVINNESYN ved magister Ebba Haslund.

Magister Haslunds foredrag er en levende, personlig og aktuell fremstilling av Sigrid Undsets tanker om kvinnen og om hennes plass og kall i tilværelsen og samfunnet.

- Til dekning av annonseutgifter m.v. vil der et par aftener i semesteret bli opptatt en kollekt ved utgangen. Økonomisk støtte, råd og ønsker eller kritikk bes adressert til Prioreren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo NV.

Tirsdag 7. oktober kl. 20:

VED DEN NORSKE PIETISMENS KILDER ved pater Finn Thorn.

Her i Norge har den religiøse debatten lett for å arte seg som innlegg for og imot «den pietistiske arv». Pater Thorn tar her opp til undersøkelse opprinnelsen og innholdet i pietismen og belyser dermed ett av de mest markerte trekkene i norsk kristendom i samtiden.

Tirsdag 14. oktober kl. 20:

EMIL BOYSON-AFTEN ved dr. philos Asbjørn Aarnes.

Emil Boysons diktning hører til det fineste i vårt slektledds norske poesi. Denne lavmælte og følsomme dikteren blir her tolket både av en litteraturforsker som kjenner hans verk og gjennom en liten avdeling av hans dikt.

Tirsdag 21. oktober kl. 20:

ALGERIE-KRISEN OG DEN KRISTNE SAMVITTIGHET ved pater Albert Raulin.

Begivenhetene i Nord-Afrika står fremdeles i sentrum av verdens oppmerksomhet. Både i Frankrike og i Nord-Afrika har de stillet de kristne — enten de nå var sivile, soldater, politikere eller biskoper og prester — overfor vanskelige og krevende konflikter.

I november.

(NB! Datoen vil bli nærmere bekjentgjort gjennom dagspressen.)

SANKT DOMINIKUS OG HANS ORDEN ved pater Erik Gunnes.

Hvem og hva er egentlig dominikanerne? Dette spørsmålet søker pater Gunnes å besvare gjennom sitt foredrag om den spanske presten som skapte dominikanerordenen, og om meningen med og resultatet av hans gerning.

har genomsyrt i varje fall den nordeuropeiske kulturen. En skepticistisk filosofi är snart sagt det enda godtagbara. Självfallet kan denna inte tillämpas i människors dagliga liv. Men den tillämpas när fråga blir om existensen av och vår relation till varje «övernaturligt» väsen. Jämsides med detta går förnekandet av att människan har en själ, är till sin själsliga natur odödlig. Skepticism och materialism går här hand i hand. Följden av detta blir i praktiken att människan blir *areligiös* — överhuvud en «religiös» inställning blir en dårskap. Säkerligen kan vi inte i världshistorien peka på *någon* kultur som i likhet med vår avsat sig så konsekvent, och förnekat de religiösa värdena — och praktiserat denna förnekelse.

I denna helt nya kultursituation kommer den kristna undervisningen att spela en allt avgörande roll. Och den kristna lären måste *dels* underbyggas med ett hållfast fundament — fundamentalteologien blir en livsnödvändig disciplin —, *dels* göras praktiskt, konkret användbar, *dels* sätts in i sitt historiska sammanhang. Vi tillhör i alla fall en kristen västerländsk kultur. Det är denna som har byggt upp våra samhällen. Det är också denna som i mycket ger den teoretiska motiveringen för t. ex. vårt moderna välfärdssamhälle med dess humana omsorg om alla. Vi måste åter bli *medvetna* om denna kulturs djupaste rötter.

I vår katolska Norden har man kanske ännu inte i tillräckligt hög grad blivit klar över både vad tiden kräver av oss — för att själva kunna hålla fast vid vår kristna bekännelse — och vilka möjligheter vi har att utåt göra en insats för att återge människorna den trygghet som endast vissheten om Gud, och tron på uppenbarelsen och frälsningen kan skänka. Vi borde ha ett undervisningsprogram och ett vetenskapligt program som vi söker förverkliga — på lang sikt. Men det saknar vi tyvärr ännu.

*

När vi nu får översatt till våra tre nordiska språk den grundliga framställning av den kristna troslära, som vi här talat om, synes möjligheten föreligga att nå bättre resultat än vad som tidigare varit möjligt. Denna troslära ger en grundlig kännedom om Bibeln. Varje lärostycke utgår från Skriften och är genomvävt av Skriftens egna ord. Den ger en klar framställning av det kristna läroinnehållet. Den tillämpar detta praktiskt, konkret. Men det skulle vara till ovärderligt gagn, om i varje fall våra bibliotek anskaffade och gjorde tillgängligt Barths stora katekesarbete. Här har vi tillräckligt mycket läro-

stoff för en ingående debatt om troslärens fundament, dennas innebörd, historiska förankring och praktiska tillämpning. Kanske en och annan därigenom också lockas till ännu mer ingående studier på något delområde. Vi behöver både en grundligare kristendomskunskap överlag i våra församlingar och specialgrupper som sysslar med att tränga djupare in i troslärens fundament.

Lechard Johannesson.

Barnas bønnebok - barnas messebok

I 1940 sendte St. Josephs Institutt ut en liten bok som ble en kjær gave for våre katolske barn: «Barnas Bønnebok». I disse dager foreligger fra samme utgiver en ny utgave, men så grundig omarbeidet og utvidet at nærmest bare titelen knytter den nye til den opprinnelige. Medregnet de ypperlige serier av messe-illustrasjoner i to farger (som benediktinernes forlag i Beuron er mester for) og den eksemplariske innholdsfortegnelsen utgjør boken hele 286 sider.

Bokens komposisjon viser at utgiverne ikke har spart seg noen møye for å være up to date med de nyeste pedagogiske landevinninger på området. Den betydelige utvidelse såvel i tekst som i illustrasjoner har faktisk forenklet adgangen til hele dette sublime stoffet, anstrengende forklaringer er ikke blitt nødvendig for selve tilegnelsen.

Det åpnes med et stort utvalg av bønner som vil gjøre det lett for foreldre å forme en fromhetens ånd i fellesskap med sine barn. Så følger hele seks forskjellige opplegg av Messe-bønnen, beregnet på barnas alderstrinn og tilegnelsesevne. Den første skulle passe for barn i 2. og 3. klasse, den annen for 4. og 5. klasse og den tredje for barn i 6. og 7. klasse. Slik blir de gradvis ført inn i messens gang og med stadig stigende utbytte. Den fjerde messen, høymessen, vil hjelpe barna til å bli glad i liturgien og til å bli fortrolig med de faste bønner også på latin. Femte og sjette messe bør utmerket godt kunne nyttes i den såkalte «skolemesse» som i St. Olavs kirke i Oslo, mens de på andre steder jo kan anvendes annerledes.

Etter disse seks messeandakter følger takkebønner og to store avsnitt som er viet Alterets og Botens sakramenter. «Hele dagen med Gud», «Hele uken med Gud» heter de neste hovedavsnittene, og i det påfølgende «Hele året med Gud» får barna en fin innføring i kirkeåret med dets høytider og særlige fester. Videre er en korsvei-andakt tatt med — i det hele tatt er det lagt meget vekt på å lede barna naturlig inn i det som skal være menighetens fromhetsliv i kirkehuset og dermed inn i felleslivet med hele Kirken.

Barnas Bønnebok er således på en måte også blitt til en barnas messebok. Den vil forøvrig sikkert også bli hilst med glede av mange utover folkeskolealderen, av ungdom, ja, av mange voksne med. Dertil kommer den store betydning den vil få som hjelpemiddel ved katekismusundervisningen i skoleklassene eller ved privatundervisningen utenom skolen.

Vi skylder St. Josephs Institutt stor takk for denne verdifulle tilvekst i vår andakts- og undervisningslitteratur — en takk vi i første rekke kan rette til St. Josephs-søstrenes provinsialpriorinne, Sr. Clémence, og til Sr. Marie Emmanuel, som har stått for redaksjonen.

I.H.K.

CATHOLICA

nr. 3 har et indhold, der nok kan give stof til lang eftertanke:

Å vokse inn i bibelen - Broder Søren Jakobsen: En dansk martyr fra reformationstiden - Krig, forsvar og atomvåben - Djæveln og hans gerninger - Steno Stenonis Stensen Steensen - Mislykket journalistik - Barnet i moders liv - Hamann — en ukendt tænker - Samt en mængde bog-anmeldelser.

Abonnement kan tegnes hos Deres boghandler samt hos os og i Katolsk Bok- og Bladsentral, Akersveien 5, Oslo.

4 nr. á 48 sider årligt. D. kr. 15,00 + porto kr. 1,44.

ARNE FROST-HANSENS FORLAG
KØBENHAVN

UTLANDET

Pave Pius XII's taler til kontemplative ordenssøstre.

I sitt første radiobudskap den 19. juli, begynte Paven med å tale om det kontemplative klosterkall. Særlig understreket han forskjellen mellom det han kalte det «kanoniske» (dvs. kirkerettslig forskriftsmessig) kontemplative liv, og en annen form som har fremgang i våre dager. Det dreier seg om en måte hvor man søker å nå fullkommenhet ved hjelp av de tre løfter (lydighet, kyskhets og fattigdom), men uavhengig av de kanoniske former. De som praktiserer denne form er ikke beskyttet av noen klausur (avlukket område), men ellers fører et stille, tilbaketrukket liv i bønn som ofte kan kreve en heroisk innsats. En slik privat form for kontemplativt liv er ikke ukjent for Kirken som i prinsippet godkjenner den.

Det kanoniske kontemplative liv er karakterisert ved klausuren, fromhetsøvelser, bønn, selvfornektelse og praktisk arbeid. Paven fremhevet at det er kontemplasjonen som bør innta den største plass i det kontemplative liv.

Paven talte videre om de overordnede ansvar, at de ikke måtte kreve for meget av enkle mennesker, men ta hensyn til individuelle anlegg og muligheter. En asiatisk eller afrikansk kvinne kan ikke forlanges å skulle innta en holdning til klosterlivet som i ett og alt ligner på europeernes. Og en ung pike som har fått en grundig og omfattende kulturell utdannelse kan ikke fastholdes i en form for kontemplasjon som er tilfredsstillende for andre som ikke har de samme forutsetninger.

Lørdag 26. juli ble pave Pius XII's annen radiotale til ordenssøstrene sendt ut i verden fra sommerstedet Castel Gandolfo. Han sa at hvis temaet for den første tale kunne kalles «Vit hva du er», kunne dette andre få titelen «Elsk det du er». Etter å ha sagt hvorfor det kontemplative liv burde bli gjenstand for kjærlighet, fortsatte Paven:

«Det er en fristelse å holde fast ved lovens bokstav uten helt å akseptere dens ånd. Heller ikke kan det gis adgang til et slags subjektivt valg når det gjelder visse forpliktelser, slik at noen antas mens andre forkastes. Selv om noen av reglene i det kanoniske kontemplative liv i og for seg er av mindre betydning, må de likevel overholdes.

En helhjertet hengivelse utelukker ikke spenning og anstrengelser, et kontinuerlig strev med tunge plikter som man ville bli av med hvis man kunne. Gud kan tillate en slik prøving i noen tid for å ville rense en sjel. Ibland kan den nok ende med «sammenbrudd», enten sjelelig eller legemlig. En normal ordenssøster som ikke lider av en nevrose eller psykose, kan forhindre et slikt sammenbrudd ved at hun tar imot det daglige liv med glede og stadig forny-

ede krefter. Dette er ikke en eksaltert, men en rolig og fast optimisme, den Vår Herre ga uttrykk for da han sa: «Jeg er ikke alene, for Faderen er med meg.»

På den annen side, fortsatte Paven, er det viktig ikke å henfalle til trangsyn ved å legge for megen vekt på praktiske regler og glemme den åndelige fremgang. Man kan si at «loven er til for mennesket og ikke mennesket for loven».

Lørdag 2. august holdt pave Pius XII sin tredje radiotale som han hadde kalt «Leve det kontemplative liv». Han omtalte der bl. a. en gruppering av kontemplative kvinneklostre i føderasjoner slik det er antydnet i den apostoliske konstitusjon «Sponsa Christi» (1951), som forøvrig ofte ble sitert av Paven i alle tre radiotaler. Han nevnte bl. a. at det kan bli nødvendig med overflytting av søstre fra et kloster til et annet. Dette kan medføre store ofre, men Paven håpet slike ofre ville bli akseptert når det ikke foreligger alvorlige grunner til å avslå. Ingen kan imidlertid pålegge en nonne ting hun ikke er bundet til gjennom sine løfter. Den hellige stol kan modifisere en ordens konstitusjon, men søstrene er ikke bundet av løftene til å akseptere slike modifikasjoner når de berører vesentlige punkter av ordensregelen, og må i slike tilfelle bli gitt anledning til å forlate ordenen. Spørsmålet er nærmest i hvilken utstrekning «stabilitas», et vesentlig element i benediktinertradisjonen, har innflytelse på de kontemplative nonners liv.

Så talte Paven om de store materielle mangler som så mange kontemplative klostre er utsatt for i den moderne

verden. For å råde bot på disse vanskeligheter er det nærmest tilgjengelige middel nonnens eget arbeid. Dette gjelder også dem som ikke er nødt til å skaffe seg det daglige brød ved hjelp av sine hender. For de kan på den måte oppfylle de kristne forskrifter om kristen barmhjertighet overfor dem som ikke har det nødvendige.

En oversettelse av radiobudskapet i sin helhet utgis nå i Frankrike av La Bonne Presse, sammen med teksten til «Constitution Sponsa Christi» og «Inter Caetera» om religiøs klausur.

BELGIA

Katolske universiteter har hatt «generalforsamling».

I midten av august hadde Den internasjonale sammenslutning av katolske universiteter arrangert generalforsamling i Vatikanets paviljong på utstillingen i Brussel — hvor det forøvrig i hele sommer har vært en lang rekke internasjonale katolske kongresser og møter.

Ikke mindre enn 44 universitetsrekter og andre delegerte fra katolske universiteter rundt om i verden deltok i sammenkomsten som hadde som hovedtema: Det katolske universitet og mennesket. Der var foredrag og diskusjoner om bl. a. den religiøse og moralske oppdragelse, professor- og studenterutveksling, universitetenes statutter og mulighetene for å kunne bidra til løsning av aktuelle menneskelige problemer.

Som formann for de katolske universiteters sammenslutning ble rektor for universitetet i Leuven, van Waeyenbergh, gjenvalgt for tre år. — (KNA.)

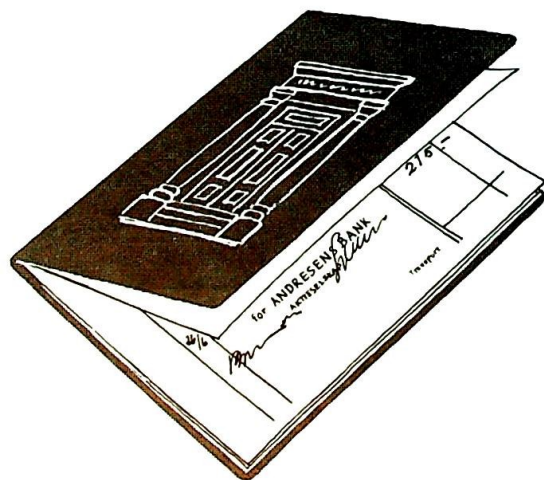
Ung katolsk mann
ønsker hybel. Har
post og skal gå på
aftenskole.

Bill.mrk. Ekspedi-
sjonen.

Ung katolsk pike,
19 år, i fast stil-
ling søker værelse
i Oslo.

Bill.mrk. «Nordlen-
ding».

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

ENGLAND

Benediktinerpater i Overhuset.

For første gang vil en benediktinerpater få plass i Overhuset, skriver avisen «Daily Express». Han heter pater Gabriel, og har for tiden ledelsen av et sogneprestembete i Lancashire. Hans verdslige navn er Lord Vaux of Harrowden, og han arvet lordtitelen da hans mor døde nylig.

Pater Gabriel har fått sine kirkelige foresattes tillatelse til å gjøre bruk av sin plass i det engelske overhus. Han har imidlertid uttrykkelig sagt at han i fall det blir aktuelt vil tale i sitt eget navn og ikke i Kirkens.

Siden Reformasjonen har bare én katolsk prest sittet i Overhuset, han het Lord Petre og døde i 1893.

FRANKRIKE

Katolske og ortodokse russere i Lourdes.

Katolske og ortodokse russere har hatt en fellesvalfart til Lourdes. Jesuitterpater Rouet de Journal var leder for pilegrimene. Som en avslutning på valfarten understreket rektor for den ortodokse kirke i syd-vest Frankrike i en skrivelse til biskopen av Tarbes og Lourdes, mgr. Théas, at deltagerne i pilegrimsturen hadde bedt for Russlands hellige og ulykkelige kirke og for hele den ortodokse kirke. Mgr. Théas' godkjennelse av denne valfart er utvilsomt av den største betydning for den religiøse enhet. «Den indre vegg som skiller oss fra den romerske kirke er i alle fall i våre hjerter blitt sterkt redusert,» sa den ortodokse rektor.

Jacques Maritain medlem av Æreslegionen.

Den verdensberømte franske filosof Jacques Maritain er opptatt i Æreslegionen. Foruten å være en av Frankrikes største filosofer har han stor andel i den katolske fornyelse av det åndelige liv i sitt hjemland.

Samtidig med Jacques Maritain ble to andre katolske personligheter opptatt i Æreslegionen, abbé Henri Bruel, som er blitt berømt på grunn av sine prehistoriske arbeider, og generalvikaren for erkebispedømmet Kartago, mgr. Hervé-Bazin.

INDIA

Madras reiser bust.

Den lokale regjering i Madras har utstedt en ordre om at finansiell hjelp fra utlandet til alle læreanstalter i Madras skal begrenses. I prinsippet berører denne restriksjon alle de private skoler, men i virkeligheten er det hovedsakelig de kristne, og spesielt de katolske skolene som det går ut over. Som en begrunnelse for bestemmelsen angis at de ansvarlige for disse skoler har fått finansiell støtte fra utlandet ved å spre overdrevne historier om fattigdom slik at Indias prestisje har tatt skade.

ITALIA

St. Dominikus' tredje orden har hatt kongress.

Over 2000 delegerte fra 21 land var samlet i Roma fra 25. til 30. august da St. Dominikus' tredje orden holdt sin andre internasjonale kongress med tema «Forbindelsene mellom dominikanerordenen og den katolske aksjon.» Foruten de delegerte fra 30 provinser og 21 land som representerer rundt 75 000 medlemmer av tredjeordenen, deltok stedlige og provinsielle geistlige i kongressen. — (KNA).

Kongress for lærere.

Fra 12. til 14. september arrangerer Det internasjonale kontor for katolsk undervisning en kongress i Roma med emne: Den katolske undervisnings natur og rolle, dens forhold til den moderne verdens realiteter. — Detaljer om kongressen foreligger ikke ennå.

KOREA

Hva et enkelt menneske kan gjøre for de spedalske.

Jesuittpateren Johannes Leppich har samlet inn midler til en ny leprakoloni i Sør-Korea. I dette området har de spedalske hittil fått den nødvendige hjelp av en benediktinermisjonær, pater Siebertz, som skaffet dem hytter å være i. Tidligere måtte de holde til i telt og under broer.

Pater Leppich har dessuten samlet inn penger i Østerrike til en leprastasjon i Addis-Abeba som nå er ferdig. Og enda har han kunne støtte fem andre stasjoner for de spedalske, i Nord-Rhodesia, ved Viktoriasjøen, i Tanganyika og i Brasil.

Den nye koloni i Sør-Korea har fått navnet «San Sin Won», — vennskapsbyen.

NERLAND

Interkonfesjonelle forbindelser.

Erkebiskopen av Utrecht har bekjentgjort at mgr. J. G. M. Willebrands er utnevnt som det nederlandske hierarkis spesielle delegerte når det gjelder forbindelsene med den økumeniske bevegelse, og særlig Kirkenes verdensråd.

Mgr. Willebrands skal i den anledning trekke seg tilbake fra sin stilling som professor i filosofi ved presteseminariet for bispedømmene Haarlem og Rotterdam. Han har alt i noen tid vært sekretær for Den nederlandske katolske konferansen om økumeniske problemer. Han er 48 år gammel.

SØR-AFRIKA

De katolske skoler ute i hardt vær.

De katolske biskoper i Sør-Afrika har på ny måttet protestere mot undertrykkelsen av katolske skoler i Unionen, likeså mot hindringer når det gjelder de katolske gudstjenester. Mgr. Boyle, biskop av Johannesburg, har erklært at katolikken må finne nye midler og måter når det gjelder den afrikanske ungdoms religionsundervisning, for de kan komme til å miste sine skoler i en forferdende grad. Nylig har enda fire skoler i Transvaal måtte stenge sine porter. — (KNA).

TYSKLAND

Boliger for gamle flyktninger.

Bispedømmene Köln og Essen vil gjøre en betydelig innsats for å spare gamle og arbeidsuføre flyktninger for over to års opphold i flyktningeleirer. Under et besøk i gjennomgangsløperen Wentorf ved Hamburg, den største tyske flyktningeleir, erklærte generalvikarene for de to bispedømmer at disse ville stille gratis tomter til rådighet for bygging av boliger for slike flyktninger som på grunn av alder og uførhet ikke hadde utsikt til å komme ut av leirene. — (KNA).

«Katholikentag» i Berlin.

Omkring 170 000 katolikker fra begge halvparter av det delte Tyskland — 70 000 av dem fra øst — deltok til slutt i den 78. Katholikentag i Berlin i august. De øst-tyske myndigheter hadde satt opp ekstratog for dem som deltok fra deres del av landet, og tillot fri passasje til Berlin for ekstratog fra Vest-Tyskland. De var imidlertid mindre velvillige overfor en del katolske studenter som hadde et møte forut for Katholikentag. De fleste av studentene som forsøkte å komme fra den østlige til den vestlige sektor av Berlin måtte snu. Den øst-tyske kommunistpresse drev forøvrig på med fiendtlig propaganda etter at Katholikentag var begynt, den var særlig rettet mot kardinal Frings, erkebiskop av Köln og president for Fulda-konferansen, som ble beskyldt for ikke å ha opponert mot at den vest-tyske hær får taktiske atomvåpen.

Da Katholikentag ble åpnet var 20 000 deltagere fra Vest samlet til et møte i den såkalte Deutschland Halle i den vestlige sektor, mens omkring 52 000 fra Øst var samlet i Werner Seelenbinder Halle i østsektoren — det samme sted hvor Krusjtsjev for ikke lenge siden talte på et kommunistisk massemøte. Forman-

BERGEN

JACOB L. BERSTAD

Kontorutstyr

Bergen - Oslo

All slags
skadeforsikring

i Nygårdsgt.
ved Eldorado

Fra avslutningsguds-
tjenesten på Berlins
Olympia-stadion, der
et budskap fra Pave
Pius XII utsendtes
gjennom høyttalere.

nen for de tyske katolikkers sentralko-
mité fyrst Karl von Löwenstein, holdt en
tale til begge forsamlinger om emnet for
Katholikentag: «Vårt anliggende er men-
nesket, vår frelse er Herren.» Flere andre
kjente personligheter talte også begge
steder, blant dem en representant for de
tyske lutheranere, grev von Bismarck,

som forsikret de tilstedeværende om at
lutheranerne var ett med katolikkene i
deres streben for å realisere det felles
kristne ansvar.

Et budskap fra pave Pius XII.

Begge de tyske kardinaler og nesten
alle medlemmene av hierarkiet hadde

møtte frem til Katholikentag sammen
med et større antall misjonærer og man-
ge utenlandske biskoper. Kardinal Wys-
zinski var blitt invitert fra Polen, men
sendte et telegram hvor han beklaget
ikke å kunne komme. Åpningsmessen ble
celebrert på den store plassen foran St.
Hedwig-katedralen av erkebiskopen av
Wien, og avslutningsmessen på Olympia-
stadion av den pavelige nuntius, erke-
biskop Muench. Under denne siste mes-
sen sendtes et budskap fra Paven (lyd-
båndopptak) ut i høyttalere. Pave Pius
XII sa bl. a. til de tilstedeværende at de
må stå imot et enda sterkere press enn
det de oldkristne var utsatt for. Foreldre
som må sende sine barn til ateistiske
skoler forstår nå, sa Paven, hvorfor Kir-
ken insisterer så kraftig på foreldrenes
rett til å sørge for sine barns oppdra-
gelse, en rett som Paven betegnet som
grunnlaget for enhver sosial orden verdig
menneskelige vesener.

<i>Hier kommer Fredrikstad</i>	KNUT CHRISTIANSEN Spesialforetning i Radio og Båndopptakere Farmannsgt. 1-3 - Tlf. 6464	Brødr. Syversen BENSIN & OLJE CO. Fredrikstad Tlf. 5920 Tønsberg > 12371
ALF SVENDSEN Alt i kolonial Tlf. 2167 Farmannsgt. 1-3	Engeset & Larsen MANUFAKTUR EN GROS - EN DETALJ FREDRIKSTAD	
KLEMET JOHANSEN Fredrikstad Begravelsesbyrå Farmannsgt. 10 - Tlf. 3062	FREDRIKSTAD BRYGGERI FREDRIKSTAD	BRYNILDSENS FABRIKKER Drops og Mineralvann
Björnulf FOTO ALT I FOTO OG FILM	Hermetikk- og pølsefabrikk - Røkeri Salteri - Fryseri 1600 m³ - Kjølelagere Stabburet GUNNAR NILSEN FREDRIKSTAD	AUGUST HANSEN Murmester & Entreprenørforretning Telefon 1359
EDVARDESEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 1220 - Fredrikstad	Sko BJARNE AARUM Fredrikstad	KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 3190
FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller	FREDRIKSTAD BYGNINGS-ARTIKKELFORRETNING Byggevarer - Jernvarer Malervarer Centralbord 5945	HELENE ANDRESEN KJØTT- OG PØLSEVARER Glemmengt. 3, 4, 5. Tlf. 2131
Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for et- hvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.		
O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Tlf. 6238 - 2285		

Halden	Karl Knap A/s Tlf. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum — Vaskemaskiner — Kjøleskap	firmaer
E. Sem A/s Bøker — Papir — Trykksaker	Fredrikshalds Meieribolag HALDEN	HALDEN MØBELFORRETNING Alt i møbler Tlf. 2534
Oskar Andersen Fisk — Delikatesseforretning Inneh. Karl Storm Andersen Tlf. 1155 — Privat 1159	Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1	A/S HALDEN BRYGGERI
Paul Johannesen Alt i ur og optik TELF. 20 11	SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tlf. 2746	ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tlf. 1630

TRONDHEIM

Marie Schjetne 2/3 BARNEUTSTYR Dronningens gt. 9, Hjørnet av Nørdregt.	OLE DAHL Manufaktur - Damekonfeksjon	CARL STÜCKRATH SØNDRE GATE Sykeartikler Bandasjer Kir. instrumenter Forbindingssaker Ortopediske innleggssåler
 A Dahl & Co. Trondheim	 BØNDERNES SALGSLAG Munkegt. - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital	
	F. Bruns Bokhandel Bøker - Papir Telefon 20625	Birger Sørensens Fabrikker Alt i fisk og fiskemat Telefon 28046
Lykkekaffe - Lykkete I. K. Lykke A/s Centralbord 28800 - Trondheim	ALF EIDEM Malermester Singsakerbk. 17 Tlf. 29123	OSNES & SØNN Frukt, kolonial, delikatesser og grønnsaker Telefon 20580
 Grina KVALITETS KAFFE FRA JACOB LARSEN-TRONDHEIM	TRØNDERMEIERIET Trondheim Centralbord 29 500 Melk - Fløte - Smør - Ost C. SARHEIM & CO. Trondheim Vi leverer alt i papir	AKSJESELSKAPET PROTON RØNTGENANLEGG RØNTGENUTSTYR OPERASJONSLAMPER CARDIOGRAFER KORTBØLGEAPPARATER etc. HØYFJELLSSOLER

BERGEN	
ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	

OSLO

T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRA Ullevålsv. 1 - Oslo Tlf. 33 23 34 - 33 22 46 Privat 41 64 78 - 69 43 72	OBS! Ved adresseforandringer, vennligst oppgi også den tidligere adresse!	 <i>All slags forsikring</i> ANTH. B NILSEN & CO's ASSURANCEBUREAU A/S Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.
Spesialforretning i RUSTFRITT STÅL for sykehusene KNUT JUUL CHRISTIANSEN Stortingsplass 7 II Tlf. 33 36 24 - Oslo Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT	A/s Norsk Medicinsk Varehus Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell Brilleoptikk	
 <i>Melitta</i> KAFFETRAKTER og ekstra fin snusmalt kaffe gir BEDRE KAFFE DRØYERE KAFFE	NORENBERG & CO. A.S MARGARINFABRIKK OSLO Leverandør av den bekjente «NOCO» margarin	Hans Ekjord FARVEHANDEL St. Olavs gt. 3 Tlf. 42 16 13 WISBECH ARTISANAL Majorstua - Oslo MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE FABRIKKER
Margarin Dag-Ny MARGARIN - FABRIKK	JOHAN OLSEN & SØNNER Murmester & Entreprenørforretning Etablert 1896 Kongensgate 17, Oslo Telefon 42 99 90 Jens J. Andersen OSLO - CENTRALBORD 68 14 00 Beste leverandør av KJØTT-FLESK-PØLSEVARER	